

Newsletter

จดหมายข่าวคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ปีที่ 1 ฉบับที่ 3

กรกฎาคม 2565

คณะสังคมศาสตร์กับพันธกิจบริการวิชาการรับใช้สังคม SOC-Academic Service and Societal Engagement

คณะสังคมศาสตร์ผนึกกำลังร่วมกับทีมนักวิจัยจากหลากหลายคณะดำเนินโครงการบริการวิชาการ ภายใต้แผนงานบูรณาการวิจัยเพื่อชุมชน เพื่อส่งเสริมการนำผลงานสร้างสรรค์และนวัตกรรมที่มีผลกระทบสูงไปใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาที่ยั่งยืนสอดคล้องกับแนวคิดพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคม(Societal Engagement) ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในการแก้ไขปัญหาสำคัญและเสริมพลังให้กับชุมชน ท้องถิ่นและสังคม โดยใช้ศักยภาพของมหาวิทยาลัยและเครือข่าย

โดยในปี พ.ศ. 2565 คณะฯ ได้รับงบประมาณการสนับสนุนจากหน่วยสนับสนุนวิชาการรับใช้สังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในการดำเนินโครงการบริการวิชาการ จำนวน 2 โครงการ ซึ่งเป็นโครงการที่มีผลกระทบสูง และสอดคล้องเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน SDG 1 และ SDG 2

1. โครงการยกระดับ "เกษตรกร" รุ่นใหม่สู่ "ผู้ประกอบการสังคม : พัฒนาผลิตภัณฑ์นวัตกรรมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาติพันธุ์ร่วมสมัย

เป็นโครงการวิจัยภายใต้กรอบคิดแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ (Transdisciplinary approach) ที่มีโจทย์วิจัยเริ่มต้นจากชุมชนในฐานะเจ้าของปัญหาและเจ้าของความรู้ โดยมีนักวิจัยจากศาสตร์วิชาการความรู้จากสาขาต่าง ๆ เข้ามาร่วมดำเนินการประกอบด้วย นักวิจัยจากคณะสังคมศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมเกษตร คณะบริหารธุรกิจ และคณะเศรษฐศาสตร์ โดยมี รศ.ดร.อรัญญาศิริผล คณะสังคมศาสตร์ เป็นหัวหน้าโครงการ

เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2565 คณะสังคมศาสตร์ และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ลงพื้นที่เพื่อหารือกับ พ่อหลวงมานพ บุญยืนกุล และกลุ่มเยาวชนเกษตรกรรุ่นใหม่ ตำบลท่าก้อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

โดยที่ผ่านมามีตำบลท่าก้อ ประสบปัญหา หมอกควันและราคาพืชผลตกต่ำ และขาดประสบการณ์ ความรู้ที่สามารถนำมาปรับใช้เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่จาก ผลิตภัณฑ์เกษตรและหาตลาดอย่างเป็นระบบเหมาะกับ ยุคสมัยขยายไปยังกลุ่มบริโภค แม้ว่าชุมชนจะมีผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียงอยู่ เช่น กาแฟแบรนด์ Akha Ama หรือชาอัสสัมบ้านดอยงาม แต่ก็ เป็นกิจกรรมในระดับ เครือญาติ มากกว่าวงกว้างระดับชุมชน

Page

1

โครงการยกระดับ "เกษตรกร" รุ่นใหม่สู่ "ผู้ประกอบการสังคม" : พัฒนาผลิตภัณฑ์นวัตกรรมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาติพันธุ์ร่วมสมัย

2

โครงการศึกษาประวัติศาสตร์สังคมวัฒนธรรมทางเศรษฐกิจชุมชนและการพัฒนาโปรแกรมประยุกต์ระบบภูมิสารสนเทศทรัพยากรชุมชน

3

รางวัล/ผลงานวิชาการ

4

การปรับปรุงห้องเรียนเพื่อรองรับการเป็นภาคการศึกษาที่ 1/2565

คณะสังคมศาสตร์กับพันธกิจบริการวิชาการรับใช้สังคม

SOC-Academic Service and Societal Engagement

วัตถุประสงค์ในการลงพื้นที่มีเป้าหมายคือ 1) การจัดทำพื้นที่วนเกษตรของชุมชน และการดูแลกล้วยน้ำว้า พืชเศรษฐกิจที่เริ่มลงมือปลูกแทนข้าวโพด 2) การแปรรูปผลผลิตการเกษตร ลูกพลัมแดง และ 3) การจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนโฮมสเตย์บ้านป่าเกี๊ยะเพื่อรองรับทั้งการทำสินค้าของชุมชน และการเปิดรับท่องเที่ยวชาติพันธุ์อย่างยั่งยืนในอนาคต

ทั้งสามส่วนนี้จะนำไปสู่การทำงานข้ามคณะ ได้แก่ คณะอุตสาหกรรมเกษตรนำวิชาการช่วยเรื่องการแปรรูปและการจัดทำ packaging คณะเกษตรศาสตร์ นำความรู้เรื่องวนเกษตรที่สูง ปลูกกล้วยให้ผลผลิตระยะยาว ดูแลเรื่องความเหมาะสมของผลผลิตกับสภาพพื้นที่ในอนาคต คณะสังคมศาสตร์ ช่วยให้เกิดการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนอย่างเป็นระบบและยั่งยืน ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ ช่วยเรื่องการทำความเข้าใจแผนที่เกษตร ระบบน้ำ ดิน เส้นทางคมนาคม แผนที่ระบุพืชวนเกษตร และการทำแผนที่ cultural mapping ให้ชุมชนได้ใช้ประกอบการทำกิจกรรมรองรับการท่องเที่ยวชาติพันธุ์ของชุมชนในอนาคต

2. โครงการศึกษาประวัติศาสตร์สังคมวัฒนธรรมทางเศรษฐกิจชุมชนและการพัฒนาโปรแกรมประยุกต์ระบบภูมิสารสนเทศ

เป็นโครงการที่กำหนดกรอบแนวคิดการศึกษาทางด้านการพัฒนาระบบฐานข้อมูลโดยใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์(GIS) ในการวิเคราะห์ศักยภาพชุมชนทั้งในเชิงประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ และกายภาพ เพื่อนำไปสู่การส่งเสริมและพัฒนา กิจกรรมทางการเกษตร เช่น ระบบวนเกษตรและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ โดยนักวิชาการในสาขาต่าง ๆ ให้กับชุมชนอย่างยั่งยืน โดยฐานข้อมูลทางด้านกายภาพที่สนับสนุนกิจกรรมทางด้าน การเกษตรนั้น เกษตรกรในระดับแปลงสามารถเข้าถึงได้บนพื้นฐานของแนวคิดทางด้านเทคโนโลยีการให้บริการข้อมูลแผนที่ (Web Map Service) หรือประมวลผล (Web Processing Service) บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยมี อ. ดร.ชวิศ ศรีมณี คณะสังคมศาสตร์ เป็นหัวหน้าโครงการ

เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2565 ทีมนักวิจัยจากคณะสังคมศาสตร์ และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และผู้แทนกลุ่มเกษตรกรผสมผสาน จังหวัดน่าน ลงพื้นที่บ้านเมืองอ่าง ตำบลบ้านหลวง อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้ข้อมูลเรื่อง “การปลูกพืชผสมผสานตามหลักวนเกษตร” และ “วิธีการปลูก การดูแลรักษาต้นผักหวาน ต้นแค และการทำการตลาด” และสาธิตการปลูกผักหวาน และร่วมกันปลูกต้นกล้วยในแปลงนาร่อง ซึ่งตอบสนองตามความต้องการของชุมชน โดยมีผู้นำชุมชน เข้าร่วมรับฟังการบรรยายและร่วมปฏิบัติแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยที่ผ่านมามีชุมชนพื้นที่บ้านเมืองอ่างประกอบอาชีพทางการเกษตรและอยู่ในเขตพื้นที่การส่งเสริมผลิตผักอินทรีย์ตามหลัก ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้เกิดการพัฒนารายได้ของชุมชน มาอย่างต่อเนื่อง แต่เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ภูเขาและป่าไม้ จึงเป็นข้อจำกัดในการขยายพื้นที่เกษตรกรรมของชุมชน ทำให้ชุมชนมีความต้องการที่จะพัฒนาการใช้พื้นที่ร่วมกัน ระหว่างพื้นที่ป่าและพื้นที่เกษตรให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน การลงพื้นที่ในครั้งนี้ เป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของโครงการที่มีเป้าหมายหลักเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลภูมิสารสนเทศทาง ด้านประวัติศาสตร์ สังคมวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และกายภาพ ของชุมชนเมืองอ่าง เพื่อสร้างระบบสนับสนุนการบริหาร จัดการระบบเกษตรชุมชนและการพัฒนาระบบวนเกษตร ชุมชนอย่างยั่งยืน รวมถึงการพัฒนากลไกการท่องเที่ยวเชิง ประวัติศาสตร์และเกษตรชุมชน

รางวัล/ผลงานวิชาการ

รองศาสตราจารย์ ดร. ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี

อาจารย์สังกัดภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ ได้รับทุนเมธีวิจัยอาวุโส สาขามานุษยวิทยา จากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2563 โดยได้เข้ารับพระราชทานเกียรติบัตรจาก สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในวันที่ 1 สิงหาคม 2565 ในงานมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ 2565 (Thailand Research Expo 2022) ณ ห้องประชุม World Ballroom ชั้น 23 เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพฯ

“เมธีวิจัยอาวุโส วช.” เป็นทุนสนับสนุนนักวิจัยอาวุโสที่มีความสามารถทางวิชาการสูง เพื่อเป็นเกียรติในฐานะที่ได้สร้างผลงานดีเด่นมาตลอดชีวิต นอกจากเป็นแบบอย่างที่ดีแล้วยังเป็นผู้มีพลังที่จะผลิตผลงานที่มีคุณภาพสูงต่อไป รวมทั้งมีความมุ่งมั่นที่จะสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่

"อัตลักษณ์เอกสาร: วงศวิทยาการควบคุมประชากรของรัฐไทย"
โดย : รองศาสตราจารย์ ดร.ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี
สังกัดคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

โครงการวิจัย ที่ได้รับทุนสนับสนุนภายนอก

โครงการวิจัย

กลุ่มวิจัย/ผู้ช่วยวิจัย

แหล่งทุน

Listening to voices on the margins: lessons from the COVID-19 crisis for improving access to clean water for drinking and hygiene in the Mekong Region (VOICES)

รศ.ดร.อัมพร จิรัฐติก Dr. Louis Lebel Dr. Phimpakan Lebel Mr. Boripat Lebel Mr. Chatta Duangsuwan หน่วยวิจัยสังคมและสิ่งแวดล้อม (USER) Hap Navy Soth Sobot Inland Fisheries Research and Development Institute (IFReDI), Fisheries Administration, Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries, Cambodia Phoummixay Siharath Lattanaphone Vongsanith Department of Environmental Engineering, Faculty of Engineering, National University of Laos Chau Thi Minh Long Western Highlands Agriculture and Forestry Science Institute (WASI), Vietnam Nilar Aung University of Yangon, Myanmar Min Oo Department of Geography, University of Distance Education, Myanmar

The Stockholm Environment Institute (SEI)

Drought compensation for farmers in Thailand - Is the scheme promoting agriculture's long-term resilience

Dr. Dolores Rey Vicario Course Director Advanced Water Management MSC Cranfield Water Science Institute (CWSI) Cranfield University, UK ผศ.ดร.ลิ่ว ผาดโรสง Dr. Supattra Visessri จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Dr. Chaiwatt Ekkawatpanit King Mongkut's University of Technology Thonburi Prof. Ian Holman Cranfield University, UK Dr. Daniel Goodwin Cranfield University, UK

Global Challenges Research Fund 2020/21 ของ Cranfield University, UK

Decadal variability, mechanism and prediction of climate extremes over Southeast Asia regions under warming scenarios year 2nd

ผศ.ดร.ชาคริต โชติอมรศักดิ์ ดร.อัศมน ลิ่มสกุล ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม ดร.ศุภชัย นาคะพันธ์ ภาควิชาฟิสิกส์และวัสดุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มช. นายกฤตชัย ต่อศรี สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ องค์การมหาชน Assoc. Prof. Dr. Lin Wang Prof. Dr. Wen Chen Assoc. Prof. Dr. Debashis Nath (Institute of Atmospheric Physics, Chinese Academy of Sciences)

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

Understanding and Forging Women's Empowerment & Health in a Context of Exclusion: Gendered Statelessness and Legal Precarity among Ethnic Highlanders in Thailand (Case Study of Migrant Workers in Chiang Mai)

Asst. Prof. Dr. Amanda Flaim Michigan State University, USA ผศ.ดร.อริยา เสวตมาตร Dr. Stephanie Koning Institute for Policy Research, Northwestern University, USA Assoc. Prof. Dr. Cheryl A. Moyer Global REACH University of Michigan Medical School Assoc. Prof. Dr. Laura S. Rozek School of Public Health University of Michigan

Center for Global Health Equity, University of Michigan, USA

Understanding and Forging Women's Empowerment & Health in a Context of Exclusion: Gendered Statelessness and Legal Precarity among Ethnic Highlanders in Thailand (Woman Ethnic Group)

Asst. Prof. Dr. Amanda Flaim Michigan State University, USA ผศ.ดร.มาลี สิทธิเกรียงไกร Dr. Stephanie Koning Institute for Policy Research, Northwestern University, USA Assoc. Prof. Dr. Cheryl A. Moyer Global REACH University of Michigan Medical School Assoc. Prof. Dr. Laura S. Rozek School of Public Health University of Michigan

Center for Global Health Equity, University of Michigan, USA

Activity Spaces and Household Exclusion from Food Environments

Prof. Dr. Chittur Srinivasan School of Agriculture and Policy and Development The University of Reading ผศ.ดร.ประสิทธิ์ ลิปรีชา Dr. Eric Deharo Institute de Recherche pour le Development Assoc. Prof. Dr. Giacomo Zanella School of Agriculture and Policy and Development The University of Reading

London School of Hygiene and Tropical Medicine (LSHTM), UK

การปรับปรุงห้องเรียนเพื่อรองรับการเปิดภาคการศึกษาที่ 1/2565

สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ในช่วงระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา ได้ส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย ไปสู่การสอนแบบผสมผสานทั้งในรูปแบบ On Site และ On line หรือเรียกว่ารูปแบบ Hybrid Learning ซึ่งระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ จะมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการรองรับการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่นี้

คณะสังคมศาสตร์ได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องความพร้อมของระบบเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ โดยคำนึงถึงความสะดวกและประสิทธิภาพในการเรียนรู้ที่จะมีต่อนักศึกษาทุกคน ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2565 นี้ คณะสังคมศาสตร์จึงได้ทำการปรับปรุงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และระบบโสตทัศนูปกรณ์ภายในห้องเรียนทุกห้องของอาคารเรียนรวมถึงการทำ

ความสะอาดห้องเรียน การอบโอโซน เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้เรียนและเป็นการป้องกันเชื้อไวรัส COVID-19

คณะฯ ได้ทำการปรับเปลี่ยนและติดตั้งอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์เพิ่มเติมในห้องเรียนจำนวน 17 ห้อง เพื่อให้มั่นใจว่าคณาจารย์ผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนแบบ Hybrid ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การติดตั้งกล่องเว็บแคมในห้องเรียนทุกห้อง ติดตั้งฉากโปรเจกเตอร์ใหม่แทนของเดิมที่ชำรุด ติดตั้งคอมพิวเตอร์แบบ All in One ในห้องเรียน ขนาดใหญ่ (SB 4105 4106 และ 4107) ติดตั้งอุปกรณ์ต่อพ่วงด้านภาพและเสียงเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถเชื่อมต่อกับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ทุกประเภท รวมถึงจัดเก็บสายไฟ/สายอุปกรณ์ใส่ตู้ ภายในห้องเรียนให้เรียบร้อย รวมถึงได้จัดทำสื่อวีดิทัศน์และคู่มือแนะนำการใช้งานอุปกรณ์ให้อาจารย์ผู้สอนสามารถติดตั้งและเชื่อมต่ออุปกรณ์ได้ด้วยตัวเอง พร้อมทั้งจัดเตรียมเจ้าหน้าที่โสตทัศนูปกรณ์ที่พร้อมให้คำแนะนำและเข้าไปแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

แนะนำอาจารย์ใหม่

อาจารย์ ดร.สุนทรี สิริอนตะวงศ์
Ph.D. (Anthropology),
National University of Singapore, Singapore
ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

อาจารย์ ดร.พุกธิดา กิจดำเนิน
Ph.D. (Anthropology),
Tohoku University, Japan
ภาควิชาสังคมศาสตร์กับการพัฒนา

Dr. James Leslie Taylor
Ph.D. (Social Anthropology),
Macquarie University, Sydney
ภาควิชาสังคมศาสตร์กับการพัฒนา

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.เทพนทร์ พิษานุรักษ์ คณบดีคณะสังคมศาสตร์
บรรณาธิการบริหาร อาจารย์ ดร.วาทินี ทาวรรณ รองคณบดีฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ
บรรณาธิการ : นายสิริวัตร ฤทธิสโรกร เลขานุการคณะสังคมศาสตร์
ผลิตและเผยแพร่โดย : หน่วยประชาสัมพันธ์ คณะสังคมศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
239 ถนนห้วยแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200
โทรศัพท์ : 0-5394-3511

e-mail: soc.info@cmu.ac.th

@Socialsciences.CMU

www.soc.cmu.ac.th